

NOTA DE FUNDAMENTARE

privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente proiectului de investiții „Sistem electronic de tarificare rutieră - Lot 1 - Sistem informatic centralizat”

Conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 8/2022 privind interoperabilitatea sistemelor de tarificare rutieră electronică și facilitarea schimbului transfrontalier de informații cu privire la neplata tarifelor rutiere, ordonanță care transpune în legislația națională prevederile Directivei (UE) 2019/520 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 martie 2019 privind interoperabilitatea sistemelor de taxare rutieră electronică și facilitarea schimbului transfrontalier de informații cu privire la neplata taxelor rutiere în cadrul Uniunii, Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere – S.A. (CNAIR SA) este desemnată să perceapă tarife rutiere pe drumurile de interes național din România.

CNAIR SA este persoană juridică română, de interes strategic național cât timp statul este acționar majoritar, care se organizează și funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, pe bază de gestiune economică și autonomie financiară.

Printre sursele de finanțare ale CNAIR SA se numără și veniturile obținute, în lei și în valută, din colectarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de autostrăzi, drumuri expres și drumuri naționale din România aflate în administrarea acesteia, stabilite potrivit legislației în vigoare.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 226/2023 privind aplicarea unor tarife rutiere pe rețeaua de drumuri naționale din România, lege care transpune în legislația națională prevederile Directiva 1999/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 1999 de aplicare a taxelor la vehiculele grele de marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri, cu modificările și completările ulterioare, CNAIR SA întreprinde demersurile pentru definirea și instituirea unui nou sistem informatic integrat de tarificare rutieră în vederea managementului, gestiunii și controlului aplicării tarifului de trecere și a tarifului de utilizare.

Noul sistem de tarificare rutieră trebuie să integreze atât un mod de tarificare ce are la bază perioada de utilizare a infrastructurii rutiere (time based) pentru autoturisme, autobuze, autocare și vehiculele de transport marfă cu masa totală maximă autorizată (MTMA) mai mică de 3,5 tone (rovinieta), cât și un mod de tarificare în funcție de distanța parcursă (distance based) pentru vehiculele de transport marfă cu masa maximă autorizată (MTMA) > 3,5 tone (TollRo).

Totodată, în vederea aplicării principiului „poluatorul plătește”, prevăzut atât în Directiva (UE) 362/2022 de modificare a Directivelor 1999/62/CE, 1999/37/CE și (UE) 2019/520, în ceea ce privește taxarea vehiculelor pentru utilizarea anumitor infrastructuri, cât și în Legea nr. 226/2023, noul sistem de tarificare rutieră trebuie să asigure aplicarea acestor tarife rutiere în funcție de clasa de emisii poluante Euro a vehiculelor.

În cazul vehiculelor de transport marfă cu masa maximă autorizată (MTMA) > 3,5 tone, sistemul de tarificare rutieră electronică trebuie să asigure:

- identificarea, în permanentă, a traseului urmat de un vehicul pe rețeaua de drumuri naționale (prin intermediul unui echipament de bord - OBE sau prin intermediul unei aplicații destinată sistemelor de operare a telefoanelor mobile, conectate la satelit/rețele de comunicații mobile) sau în baza unei declarații a utilizatorului - tichet de rută în format electronic);

- stabilirea în mod automat a tarifului datorat în funcție de distanța parcursă cu acest vehicul pe categorii de drum și de caracteristicile vehiculului;
- virarea tarifului datorat de utilizator în contul CNAIR SA;
- interoperabilitatea cu sistemele de tarifare rutieră electronică din statele membre ale UE și facilitarea schimbului transfrontalier de informații cu privire la neplata tarifelor rutiere.

Pentru introducerea noului sistem de tarifare rutieră, proiectul a fost împărțit în trei etape de implementare, respectiv:

- **Etapa I: Sistem electronic de tarifare rutieră, Lot 1 - Sistem informatic centralizat;**
- Etapa II: Sistem electronic de tarifare rutieră, Lot 2 - achiziția de echipamente hardware și licențe software destinate dotării obiectivelor fixe și mobile de control;
- Etapa III: Sistem electronic de tarifare rutieră, Lot 3 - Identificarea amplasamentelor de control de pe rețeaua de drumuri naționale din România și realizarea infrastructurii.

Etapa 1 presupune dezvoltarea și implementarea soluției informatice, inclusiv furnizarea de echipamente și software de bază pentru sistemul informatic centralizat prin achiziția de servicii de dezvoltare și implementare a soluției informatice, inclusiv furnizarea de echipamente și software de bază în cadrul proiectului.

În cadrul primei etape a proiectului „SISTEM ELECTRONIC DE TARIFARE RUTIERĂ - Lot 1 - Sistem informatic centralizat”, se are în vedere:

- livrarea de echipamente hardware în două centre de date (site principal – București, aparținând CNAIR SA și site secundar – Brașov, aparținând Serviciului de Telecomunicații Speciale);
- instalarea și configurarea echipamentelor hardware în ambele centre de date;
- livrarea de componente software;
- instalarea componentelor software în ambele centre de date;
- analiza, proiectarea și dezvoltarea de module software specifice proiectului;
- migrarea datelor din vechiul sistem de tarifare (SIEGMCR) pe noul sistem de tarifare;
- asigurarea suportului tehnic pentru o durată de 5 ani pentru toate componentele sistemului.

În Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), la „Componenta C4 – Transport sustenabil” este prevăzută ca măsură de reformă, Reforma 1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/1.1 Decarbonizarea rutieră în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”.

Jalonul prevăzut pentru această măsură de reformă este Jalonul 59 reprezentat de *„Intrarea în vigoare a legii pentru punerea în aplicare a pachetului legislativ referitor la punerea în aplicare a unui nou sistem de taxare bazat pe distanța parcursă pentru vehiculele grele de marfă (camioane) și a unor taxe mai mari de proprietate pentru cele mai poluante vehicule de pasageri (autoturisme/autobuze/autocare), pe baza principiului „poluatorul plătește” și a principiului impozitării ecologice”*

Noul sistem de taxare pentru vehicule rutiere trebuie să includă:

- nivelul specific al taxelor în funcție de distanța parcursă și criterii clare pentru taxarea vehiculelor grele în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”;
- stimulente pentru vehicule și moduri de transport nepoluante/cu emisii scăzute;
- un sistem de descurajare a utilizării celor mai poluante vehicule, inclusiv prin măsuri fiscale/financiare, prin intermediul nivelurilor taxelor de proprietate pentru cele mai poluante vehicule de pasageri;

- utilizarea veniturilor pentru a sprijini întreținerea drumurilor și noi investiții în transportul sustenabil;
- transferul a 10 % din traficul rutier (călători și mărfuri) către transportul feroviar între 2020 și 2026, calendarul pentru operaționalizarea deplină a sistemului de taxare având ca termen limită Trim. 2 - 2026.

Valoarea Etapei I a proiectului este de: 236.486.300,00 lei, fără TVA (281.418.697,00 lei, cu TVA), defalcată astfel:

Activități finanțate	Valoare (Lei, fără TVA)
Sistem electronic de tarificare rutieră Lot 1 – Sistem informatic centralizat	235.920.300,00
Servicii de supervizare Sistem electronic de tarificare rutieră Lot 1 – Sistem informatic centralizat	540.000,00
Publicitate	26.000,00
TOTAL	236.486.300,00
Valoare TVA	44.932.397,00
VALOARE TOTALĂ (inclusiv TVA)	281.418.697,00

CENTRALIZATOR

Costuri totale (Lei, inclusiv TVA)	Fonduri externe rambursabile în cadrul PNRR - Lei	Contribuție publică națională - Lei	Valoare Lei TVA
281.418.697,00	235.920.300,00	566.000,00	44.932.397,00

Durata proiectului de investiții Sistem informatic centralizat - lot 1 este de 24 luni.

Eșalonarea investiției:

Anul I – 140.000.000,00 lei	Anul II – 141.418.697,00 lei
-----------------------------	------------------------------

Finanțarea proiectului de investiții se realizează din fonduri externe rambursabile, în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Componenta 4 – Transport sustenabil, Reforma R1 - Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră / Investiția I.3 - Dezvoltarea infrastructurii rutiere durabile aferente rețelei TEN-T, taxarea drumurilor, managementul traficului și siguranța rutieră și de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în limita sumelor aprobate cu această destinație, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.